

20 decembrie 2017

Domnului Ministru Lucian Şova
Ministrul Comunicațiilor și Societății Informaționale

Stimate domnule Ministru,

Coaliția pentru Dezvoltarea României, prin Grupul de lucru dedicat ICT își exprimă aprecierea pentru demersurile Ministerului Comunicațiilor și Societatea Informațională (MCSI) în direcția absorbției de fonduri europene în domeniul ICT și a alocării de fonduri pentru dezvoltarea infrastructurii destinate serviciilor în bandă largă (broadband).

Vă prezentăm mai jos principiile care credem că ar trebui să stea la baza schemei de ajutor de stat, precum și modul concret în care considerăm că se poate asigura respectarea acestor principii prin completarea „Schemei de ajutor de stat pentru îmbunătățirea infrastructurii în bandă largă și a accesului la internet”¹:

I. Predictibilitate. Succesul proiectului va depinde în bună măsură de cunoașterea la timp a informațiilor relevante de către toți cei implicați

Cerințele referitoare la infrastructura de broadband

Cerințele de calitate pentru rețelele care vor fi construite pe baza ajutorului de stat ar trebui detaliate de către Minister încă din prima etapa a proiectului, respectiv la momentul definitivării acestui document referitor la schema de ajutor de stat.

Întregul scop al proiectului va trebui să fie definit în mod complet și să fie făcut public cât mai devreme, pentru a putea fi analizat de către cei interesați.

În acest fel, se va asigura **predictibilitatea** necesară pentru potențialii candidați astfel încât aceștia să poată elabora din timp planurile de afaceri necesare luării deciziei de a participa la licitație.

II. Utilizarea eficientă a fondurilor. Date fiind resursele financiare limitate ale proiectului, îndeplinirea obiectivelor va depinde de utilizarea fondurilor într-un mod eficient

1. Acces și backhaul

Potrivit schemei de ajutor de stat publicată în consultare publică, localitățile albe vizate prin proiect trebuie să fie acoperite în proporție de 100% (acoperire la nivel de gospodării) în condițiile în care, pe de altă parte, Ministerul susține că ajutorul de stat va fi acordat într-un mod similar cu proiectul RNET 1, respectiv doar pentru rețeaua de backhaul.

¹ Documentul a fost publicat pe site-ul MCSI pentru consultare publică la data de 20 septembrie 2017 și este disponibil la <https://www.comunicatii.gov.ro/clarificari-schema-ngn/>

Considerăm că abordarea actuală, din draft-ul documentului, privitoare la acoperirea gospodăriilor - **inclusiunea rețelei de acces în scopul proiectului** - este cea corectă și o susținem. Doar în acest mod proiectul va avea rezultate imediate și sesizabile pentru utilizatorii finali pe de o parte și va suscita interesul din partea operatorilor pentru participarea la licitații, pe de altă parte.

Menționăm că abordarea din proiectul precedent, RNET 1, nu a inclus partea de acces și, ca urmare, la ora actuală beneficiile acestui proiect se lasă încă așteptate, iar participarea la licitație a fost deosebit de redusă.

2. Gradul de acoperire a localităților

Obiectivul de acoperire 100% stipulat în prima versiune a documentului MCSI, deși legitim, ar putea să fie extrem de greu de îndeplinit în anumite cazuri cum ar fi, spre exemplu, cele generate de acoperirea unei gospodării situată într-o zonă depărtată de vatra satului și greu accesibilă ca relief. În astfel de situații, atingerea obiectivului de 100% ar putea genera costuri excesive în raport cu beneficiul obținut și ar duce la o **utilizare ineficientă** a fondurilor.

În concluzie, pentru a evita situații de tipul celei menționate mai sus, ar fi necesară reducerea acestui procent până la o valoare de 80%-85%. Aceasta asigură o acoperire rezonabilă atât din perspectiva beneficiilor cât și a costurilor, fiind totodată îndeplinit obiectivul MCSI de a acoperi un număr maxim de gospodării cu fondurile existente.

3. Numărul de județe pentru care se poate depune un proiect

Limitările referitoare la aria geografică pentru care operatorii pot depune proiecte – doar pentru un singur județ din fiecare regiune – constituie o restricție în ceea ce privește alegerea zonelor de interes pentru investiții și poate diminua interesul operatorilor pentru participarea la licitație. Considerăm că ar fi necesar ca operatorii să poată depune proiecte pentru cel puțin două județe din fiecare regiune, o fragmentare prea mare neputând susține un plan de afaceri viabil. Acoperirea unor zone mai mari poate conduce per ansamblu la o economie de resurse și, deci, la o utilizare mai eficientă a fondurilor.

4. Gruparea zonelor albe în clustere fezabile din punct de vedere economic

Această grupare a zonelor albe va suscita interesul operatorilor de a construi bucla locală. Astfel, ar trebui alese zonele albe care se situează în apropierea zonelor deja acoperite cu infrastructură în bandă largă și care sunt parte a unor clustere care cuprind și arii economice viabile, astfel încât să se permită operatorilor să dezvolte modele economice eficiente – furnizarea de servicii de comunicații electronice și a tuturor serviciilor auxiliare acestora, cum ar fi mentenanță, intervenții tehnice, facturare și plăți.

III. Concurență corectă. Un cadru care asigură o concurență corectă va reprezenta un stimulent pentru o participare numeroasă a operatorilor la licitație

1. Alocarea în avans a fondurilor

Un alt factor care ar putea crește interesul participării la licitație din partea operatorilor este o alocare în avans a unei părți din valoarea totală a proiectului și/sau plata fondurilor aferente unor părți din proiect la finalizarea acestora.

O astfel de abordare ar conduce la o participare mai mare din partea operatorilor și implicit la o competiție sporită, astfel încât, la final, MCSI va putea selecta operatori cu oferte mai eficiente.

2. Intensitatea ajutorului de stat

Stabilirea nivelului intensității în funcție de mărimea participanților la licitație afectează concurența și implicit va diminua eficiența alocării fondurilor, ceea ce ar putea împiedica îndeplinirea obiectivului principal al Ministerului, respectiv acoperirea unui număr maxim de zone albe.

Pentru a crea premisele unei concurențe corecte, **considerăm că este necesar ca intensitatea ajutorului de stat să fie aceeași, indiferent de mărimea beneficiarului.**

Înțelegem intenția Ministerului de a asigura participarea la licitație și a firmelor mici, dar credem că aceasta poate fi concretizată și prin măsurile menționate la celelalte puncte din prezentul document – care promovează predictibilitatea, eficiența și concurența.

Pe lângă cele menționate mai sus, vă semnalăm și faptul că există metode de eludare a condițiilor de încadrare în categoria firmelor mici, astfel încât firme mari să beneficieze de o intensitate a ajutorului de stat prevăzută pentru firmele mici.

3. Condiții de eligibilitate

Sușinem poziția Ministerului de a nu acorda ajutor de stat operatorilor care au mai beneficiat de sprijin financiar pentru aceleași activități din fonduri publice „în ultimele 36 de luni sau derulează proiecte finanțate în prezent, parțial sau în totalitate, pentru același tip de activități, din alte surse publice”. Vedem în aceasta o modalitate de a stimula concurența între operatori, împiedicând concentrarea ajutoarelor de stat și asigurând astfel o repartiție corectă a fondurilor.

Pentru ca acest principiu să fie respectat, este necesar ca această cerință să fie extinsă la toate întreprinderile, în sensul legislației în materia concurenței, care au beneficiat anterior de ajutoare similare.

Vă mulțumim și pentru orice alte detalii suplimentare vă rugăm să folosiți următoarele date de contact: Camelia Stanciu, cstanciu@amcham.ro, 0748 113 669.

Cu deosebit respect,

Liudmila Climoc

Coordonator

Grupul de lucru pentru TIC